

Complexnummer: 519545

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Zwijnsbergen

Aantal complexonderdelen

6

Monumentnummers van complexonderdelen

519546, 519547, 519548, 519549, 519550, 519551

Woonplaats

Helvoirt

Gemeente

Vught

Provincie

Noord-Brabant

Locatie van het hoofdobject

Helvoirtsestraat 6, 5268 BB te Helvoirt

Complexomschrijving

HISTORISCHE BUITENPLAATS ZWIJNSBERGEN Helvoirtsestraat 6 te Helvoirt

Omschrijving complex:

De historische buitenplaats Zwijnsbergen, waarvan het huis een 16e-eeuwse oorsprong heeft, ligt ten noorden van het dorp Helvoirt; het terrein heeft een rechthoekige plattegrond in oost-west richting; met name het oostelijk deel heeft een landschappelijke inrichting, terwijl de westhelft meer bestaat uit rechthoekige weiden met solitairen en bospercelen. Het huis met aangebouwde orangerie en koetshuis annex stalruimte is met de binnentuin aan drie zijden nog omgeven door een gracht; aan de noordzijde is de gracht gedempt; de oostelijke arm is verlengd en omgevormd tot een slingervijver.

Bij het tuinpaviljoen aan de Helvoirtsestraat begint de toegangsweg, die via twee ruime bochten op het voorplein bij het huis eindigt; verder zijn er o.a. het Galgebergje en de Kolk, een in een bosje gelegen vijver. Het complex wordt in het noorden begrensd door de Zandlei, in het oosten door de Helvoirtsestraat en aan de zuid- en westkant door agrarisch gebied. De historische buitenplaats Zwijnsbergen omvat de volgende onderdelen: HOOFDGEBOUW (1), PARKAANLEG (2), TUINPAVILJOEN (3), TUINMUUR met KAS (4), BRUGGEN (5) en TUINORNAMENTEN (6).

Binnen het complex bevinden zich de volgende elementen, die niet beschermenswaard zijn: de nieuwe inrichtingen van de binnentuin en het voorplein, inclusief de lage muurtjes en de nieuwe cementen schilddragende leeuwen, de houten schuur direct ten noorden van de tuinmuur en de open loods ten westen van de boerderij. N.B.: bij K.B. van 13 mei 1977 zijn de boerderij (Helvoirtsestraat 2 en 4)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

alsmede de ernaast staande houten schuur (karschop en varkensstal) afgevoerd van de Rijkslijst!

Op de bij de omschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding der onderdelen aangegeven.

Waardering van het complex:

De historische buitenplaats Zwijnsbergen is van algemeen belang vanwege de ouderdom en de cultuurhistorische en landschappelijk-visuele waarden.

Monumentnummer*: 519546

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	03 september 2002
Kadaster deel/nr	82757/16

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Helvoirt	Vught	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Helvoirt	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartemen aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Helvoirt	D			4534

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 1:

HOOFDGEBOUW met aangebouwde orangerie en koetshuis annex stalruimte, gedeeltelijk omgracht; hoofdgebouw op L-plattegrond, in oorsprong wellicht vroeg 16e eeuws, verbouwd en uitgebreid in 1817 en in de jaren 10 en 60 van de 20e eeuw gerestaureerd; bakstenen gebouw met trapgevels op de smalle zijden; de oostelijke staat in de gracht; tussen de trapgevels een met leien gedekt zadeldak; aan de zuidzijde hierop instekend drie lagere schilddaken en een zadeldak met trapgevel, alle vier onderling parallel en met lei gedekt; in het verlengde van laatstgenoemde een korte lagere vleugel met trapgevel onder zadeldak met grijze pannen. Op één der schilddaken een klokkenstoeltje met 18e eeuwse klok. Westelijk aan de noordelijke langsgewel (= voorgevel), in de oksel met het koetshuis, een zeskante toren met hoekblokken en nissen onder dubbelgebogen klokvormig dak met leien. Op de kelderverdieping twee bouwlagen met empirevensters in vijf traveeën: achtlichts met houten zwikvullingen (licht verhoogde piramidevorm met drie facetten) in de halfronde bovenlichten op de parterre en zeslichts op de verdieping. Ingangspartij in het midden van de voorgevel met dubbele deur.

Inwendig: empire stucplafonds, dubbele deuren, schoorstenen, waarvan één met stucrelief, voorstellende spelende putti met leeuw.

Op de noordwesthoek van het hoofdgebouw sluit het koetshuis met stalruimte aan, XVIII; baksteen, één hoge bouwlaag onder schilddak met grijze pannen; aan noordzijde een topgevel met twee ronde poortdeuren met sluitstenen met de jaartallen 1927 en 1928. Inwendig: paardenstallen met smeedijzeren ruiven, wanden bekleed met groenblauwe gemarmerde tegels, diagonaal geplaatst.

Aan de zuidzijde van de westgevel van het koetshuis sluit loodrecht daarop de orangerie aan; baksteen, één bouwlaag onder schilddak met grijze pannen; Meerruitsvensters.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering:

HOOFDGEBOUW c.a. van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom - vanwege de architectonische en bouwhistorische waarden - vanwege de cultuur- en kunsthistorische waarden

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Monumentnummer*: 519547

Status rijksmonument
Inschrijving register* 03 september 2002
Kadaster deel/nr 82757/44

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Helvoirt Vught Noord-Brabant

Locatiennaam Locatieomschrijving
Helvoirt

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Helvoirt	D			23
Helvoirt	D			19
Helvoirt	D			21
Helvoirt	D			4533
Helvoirt	D			26
Helvoirt	D			25
Helvoirt	D			24
Helvoirt	D			107
Helvoirt	D			4534
Helvoirt	D			15
Helvoirt	D			16
Helvoirt	D			20
Helvoirt	D			4536
Helvoirt	D			106
Helvoirt	D			4535
Helvoirt	D			5
Helvoirt	D			22
Helvoirt	D			17
Helvoirt	D			2999
Helvoirt	D			18
Helvoirt	D			2401
Helvoirt	D			104

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 2:

PARKAANLEG; het best bewaarde gedeelte van de landschappelijke aanleg, XIX, ligt in de noordoosthoek van het complex; de toegangsweg slingert zich vanaf het tuinpaviljoen (zie onder 3) aan de Helvoirtsestraat door de grote voorwei naar het huis; de weg heeft een asfaltdek en is niet met bomen beplant; wel loopt er voor een lage witgeschilderde houten heining tussen weg en weiden; de vierkante palen hebben een groene piramidevormige kop. In de kleine wei langs de Helvoirtsestraat staan enkele fraaie solitaires en een boomgroep; ten noorden van de wei een jong bosje, dat met de verlegging van de Zandlei bij het park getrokken is. Ingesloten door de toegangsweg, het Binnenpad (zie verder) en het tot vijver omgevormde grachtdeel ligt een wei met enkele solitaires en een boomgroep, die het einde van de vijver markeert; in de zuidwesthoek van de wei bij de hoek van de gracht ligt het zgn. Galgebergje, dat met bomen begroeid is. Ten noorden van de toegangsweg een gebogen rij oude eiken; een opmerkelijk restant van de vroegere beplanting langs de oprijweg. Belangrijke elementen van de totale aanleg zijn rij- en laanbeplantingen, die als een geraamte éénheid geven aan de diverse parkdelen; het onverharde, oost-west lopende Binnenpad, dat vlak bij het tuinpaviljoen als aftakking van de toegangsweg begint, verdeelt het complex in de lengte in twee bijna even grote delen; het loopt evenwijdig aan de Zandlei. Ten noorden van het Binnenpad van oost naar west: de reeds genoemde weiden, waardoor de toegangsweg loopt; de gracht annex vijverpartij waarbinnen het huis met aan- en bijgebouwen en de binnentuin; de Kasteelwei; een populierenbosje op rabatten en een weiland. Ten zuiden van het pad naar oost naar west: groot weiland (eindigend ter hoogte van het huis) met daarin een klein bos met oud hout waarin een langwerpige vijver, de Kolk; vervolgens een akker met daarin een groep oude bomen; tenslotte een bos met slingerpaden op rabatten, één geheel vormend met het bos direct ten noorden ervan. Het Binnenpad wordt vanaf de oostzijde achtereenvolgens begeleid door zes monumentale eiken (overgebleven van de twaalf stuks die aangeduid werden als De Twaalf Apostelen), een rij eiken ter hoogte van het Galgebergje, een eikenlaan langs de zuidarm van de gracht en een laan met jonge beuken langs de Kasteelwei; het Binnenpad zet zich in het bos voort als een jonge essenlaan.

Waardering:

PARKAANLEG van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom - vanwege de cultuurhistorische en visueel- landschappelijke waarden

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 519548

Status rijksmonument
Inschrijving register* 03 september 2002
Kadaster deel/nr 82756/150

Woonplaats* Helvoirt
Gemeente* Vught
Provincie* Noord-Brabant

Kadastrale gemeente* Helvoirt
Sectie* D
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 4534

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 3:

TUINPAVILJOEN met stichtingssteen 1847; klein witgepleisterd gebouwtje in laat-Empirestijl met één bouwstijl aan het begin van de toegangsweg, iets hoger liggend dan omringend park; oorspronkelijk op plattegrond van een Grieks kruis, aan achterzijde in XIXc met aanbouw vergroot; vanaf die tijd als kleine woning in gebruik. Voorzijde met uitspringende zuilenporticus waarboven fronton met rond venster; in porticus dubbele deuren met half rond getoogde empireramen, waarboven de stichtingssteen. Het dak bestaat uit elkaar kruisende zinken zadeldakken met flauwe helling, rondom geschulpte daklijst.

Waardering:

TUINPAVILJOEN van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom - vanwege de architectonische en cultuurhistorische waarden - vanwege de relatieve uniciteit

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Tuin, park en plantsoen
Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 519549

Status rijksmonument
Inschrijving register* 03 september 2002
Kadaster deel/nr 82756/162

Woonplaats* Helvoirt
Gemeente* Vught
Provincie* Noord-Brabant

Kadastrale gemeente* Helvoirt
Sectie* D
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 4534

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 4:

TUINMUUR en KAS, XIX; bakstenen tuinmuur in de noordwesthoek van de binnentuin, die vroeger voor het grootste deel moestuin en bongerd was; Thans heeft de binnentuin een moderne tuinrichting, die als zodanig niet beschermenswaard is; de met een ezelsrug gedekte muur is in een naar het zuiden gerichte haakse U-vorm gebouwd; het naar het noorden gerichte oost-west lopende middenstuk is hoger dan de zijstukken; het middenstuk vormde vroeger over bijna de gehele lengte de achtermuur van de druivenkas, waarvan nu alleen nog het westelijk deel over is. De oostelijke muurarm sluit onder een haakse bocht aan op een laag witgeschilderd houten hek, dat de muur met de oranjerie verbindt; het andere muurdeel loopt evenwijdig aan de westelijke grachtarm.

TUINMUUR en KAS van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom - vanwege de cultuurhistorische waarden - vanwege de functionele en ensemble-waarden

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Tuin, park en plantsoen
Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 519550

Status rijksmonument
Inschrijving register* 03 september 2002
Kadaster deel/nr 82764/177

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Helvoirt Vught Noord-Brabant

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Helvoirt D 4534

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 5:

BRUGGEN, XX er zijn twee eenvoudige houten loopbruggen over de gracht; de ene brug ligt bij het einde van de westarm van de tuinmuur; de brug is licht getoogd; de toog wordt geschraagd door een houten juk, dat midden in de gracht staat, de eveneens getoogde leuning zijn witgeverfd; brugdek en juk zijn niet geschilderd. De andere voetbrug ligt over de zuidelijke grachtarm, ongeveer in het verlengde van de middengang in het huis; het vlakke, niet geverfde brugdek ligt op twee jukken, evenmin geverfd; op de brug een deur met houten gepunte spijlen en dito uitspringende zijwangen, donkergroen met witte punten; de brugleuningen ook groen, behalve de bovenste balk, die wit is.

Waardering:

BRUGGEN van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom - vanwege de cultuurhistorische waarden

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 519551

Status rijksmonument
Inschrijving register* 03 september 2002
Kadaster deel/nr 82764/108

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Helvoirt Vught Noord-Brabant

Locatiennaam Locatieomschrijving
Helvoirt

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Helvoirt D 4534

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 6:

TUINORNAMENTEN, zijnde een stel hardstenen (pijler?) bekroningen, ongeveer 70 cm. Hoog, in de vorm van eikels, XVIII-XIX; herkomst en oorspronkelijke toepassing onbekend; nu op de hoeken van de nieuwe lage muurtjes op het voorplein.

Waardering:

TUINORNAMENTEN van algemeen belang

- vanwege de ouderdom - vanwege de kunst- en cultuurhistorische waarden

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument